

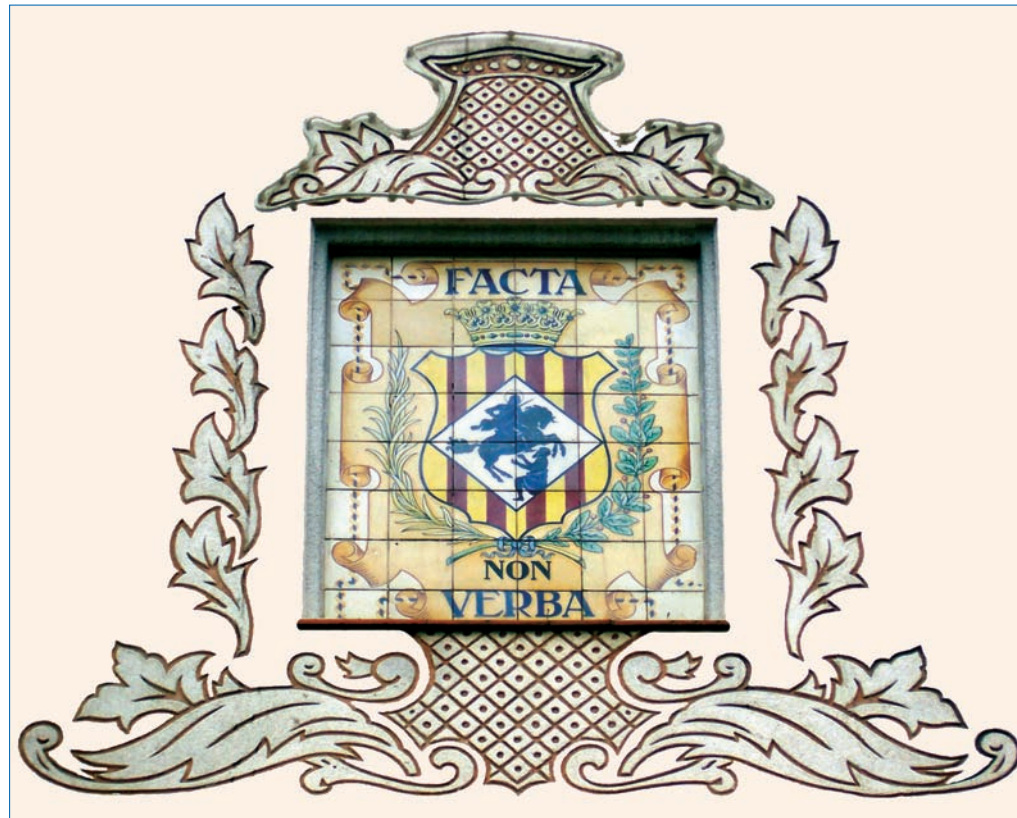
Fets!, no paraules

VÍCTOR CASTELLS

Vivim un moment difícil i alhora decidim per a definir una nova etapa que pot ben bé ser altament positiva si són aplicades amb urgència i dedicació algunes mesures de base i si tots plegats ens fem nostres fórmules de capteniment nacional amb clara i inequívoca convicció, deixant de banda exclusions i polèmiques, siguin ideològiques o de maneres diferents de veure les coses. El lema ha de ser «Fer, i endavant!», sense descans ni vacances, a la manera dels Joan Ballester que ens han precedit en activisme, civisme i catalanitat.

Em guardaré prou de desmerèixer en res cap número de LLENGUA NACIONAL, on predominen les pàgines amb valuoses aportacions acadèmiques; però, mentre els diaris i els mitjans de comunicació en general no col·loquin l'afirmació i la defensa neta del nostre idioma com a tema prioritari, cal que publicacions com aquesta, ben presentada i amb bon tiratge, dediquin un màxim d'atenció a la militància a fi d'ajudar-nos a aconseguir un convenciment ben travat i l'instrumental informatiu necessari perquè el ser i el fer de cadascun de nosaltres adquireixi força i poder d'irradiació.

No cal cridar ni escampar penjaments a tort i a dret, en contra dels uns o blasmant els altres, immersos en l'univers de la queixa, malgrat que hi hagi moltes raons per a fer-ho. Tanmateix, sí que hem d'establir, amb l'objectivitat i la naturalitat de les veritats evidents, els temes de la situació en la qual ens trobem, tant si això és políticament correcte com si no ho és. Correspon, doncs, d'anotar, per exemple, com a important i necessari, tenir en compte en tot moment que ens trobem amb el fet d'un idioma, l'espanyol, amb una gran força expansiva i una declarada predisposició excloent. En patim des de fa segles males conseqüències, i ara ja hi ha els primers indicis de nova actuació a Portugal, de la qual s'havien deslliurat a temps.

Escut de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès

FOTO: J. ASENSI

Sense escarafalls ni por de culpabilitats imaginàries, convé adonar-nos que tot aquest malefici no és pas obra de classes dirigents, ni d'oligarquies, ni de cap polític d'ideologia equívoca, sinó simplement de la gent espanyola, tant dels d'una part com dels d'una altra. És així. No és pas tot sols culpa del franquisme. De qualsevol part i de qualsevol tendència ve gent forastera aquí i s'hi installa amb mobles, amb músiques i amb tota la parafernàlia de propietaris nats. Excepcions a part, fan vida des del seu monolingüisme, amb la corresponent caracterologia i costumari que comporta. Alhora, hi ha un nombre creixent de catalans que, no solament troben normal o negligible tota aquesta ocupació, sinó que s'apunten al procés actiu de «secundarització» del català, conscients o no del fet que es tracta del primer pas devers la seva eliminació. Clar i net: s'imposa posar fre a l'arraconament

lingüístic i propiciar un bon redreçament. Diguin el que vulguin, no hi ha equilibris estables: o es fa retrocedir el procés vergonyant d'expansió castellana o continuarà avançant la seva sobreposició al català.

Revisar el pensament franquista comporta trobar expressions inequívokes de la voluntat de descatalanitzar Catalunya i proveir-la de gent no catalana. Amb l'exili republicà i amb tota aquella immigració que va venir, es va voler fer creure que certament quedaria superat el «problema català». Actualment, hem de continuar preguntant: què es desitja, què es diu o què es pensa ara de l'allau immigratòria, arribada de les procedències més diverses i exòtiques? Entre els nous arribats hi ha un bon gruix d'hispanoparlants i de base també cristiana, però són majoria els de llengües i cultures ben allunyades; ara bé, tots, uns i altres, se sobreposen via castellà a la rea-

litat catalana «residual». No cal esbrinar-ne els mòbils ni cercar si n'hi ha o no de malèvols. És un fet que és aquí i que, com en l'altra immigració, ens troba sense instruments a l'abast –científics, polítics, econòmics– per a prendre més decisions integratives de les que, migradament, pot adoptar pel seu compte cadascú, cada català.

Dir *idioma* com a fesomia definida i com a pal de pallar vol dir també història i cultura; una història que ens ha fet ser el que som en civilització i modernitat, i una cultura que és una creació de valuosos individualitats, una cultura assumida per tothom, construïda a l'entorn dels drets de l'individu i, en principi, inviolable. I ens trobem que arriba gent amb altres idiomes i altres cultures. I, per tant, tornem a preguntar: a substituir la local? Amb quin dret? Els de l'onada anterior eren –d'una manera visible, amagada o subconscient– els de conquesta; ara, amb aquesta nova arribada de forasters, s'apella als drets individuals. I els drets individuals dels catalans? Quina mena de postulats de civilització són els que poden determinar que els individus catalans hàgim d'acceptar i suportar cultures que no respecten els drets individuals dels altres, allà on van? I els drets dels mateixos immigrants (hi ha una escandalosa diferència entre homes i dones i un indegut tracte als menors), com es garanteixen? Acceptar a casa deixar fer la seva a cultures retrògrades és dimitir del nostre progrés i cultura i anar enrere.

Correspon a cada català d'assentar-se fermament en allò que és, sempre en vies de progrés individual i col·lectiu. I serà sobretot en la nostra col·lectivitat, establerta segons la base sòlida que ha anat confegint la història i l'evolució social, que l'individu pot i podrà desenvolupar la seva plena llibertat, aquella que farà possibles també els drets dels altres. Els catalans, per antiguitat i autenticitat provada –diguem-ne cohesió territorial– disposem ja de la coherència, visió, modernitat i autoritat necessàries. Per tant, parlant clar i net: predicar multiculturalitats a casa és una manera com una altra de pressionar per reduir a res la culturalitat de casa. De primer patírem la «biculturalitat», que ja ens està fent prou malbé; ara sofrim la «multiculturalitat». Blasme natural per als de fora, blasme adolorit per als de dins.

No deixa de ser curiós i és indicació d'una anomalia malastruga que en un país com el nostre, cosmopolita i obert, proliferin tota mena de «onégés» per a acudir als més llunyans i diversos territoris i mirar de solucionar-hi tota mena de problemes, i, per contra, és sorprenent que no n'hagi sorgida cap amb envergadura, continuïtat i omnipresència per a afermar i ampliar en tots els camps el predomini del català. Governos municipals, «diputacionals», «regionals» i «nacionals» (espanyol) estan aconseguint ben poc. D'ací la urgència dels «no-governamentals» per a no deixar cap racó –no català o sí– sense fer-hi sentir la veu del bon català, enèrgic i sobretot afable, per a convèncer tothom de la bondat de la catalanitat. En l'idioma i en el fer. Convé convèncer amb els drets individuals a la mà. Sempre en acció i endavant!◆

Fundada el 1886

PASTISSERIA
BOMBONERIA
CONFITERIA
GELATERIA

Major de Sarrià, 57
08017 BARCELONA
Tels. 93 203 07 14 / 93 203 00 04

Pl. de Sarrià, 12-13
08017 BARCELONA
Tel. 93 203 04 73 / Fax 93 280 65 56